

Posudek na rigorózní práci Mgr. Alžběty Bradnové

Dědění ze závěti

(95 stran, připojen je seznam literatury)

1. Rigorózantka se v posuzované práci zabývá právně i společensky závažným tématem, které otázky pořízení pro případ smrti v současné společenské praxi představují. V občanském právu jde o stále živé téma, jak to i dokládají četné legislativní podněty publikované v odborné literatuře, v poslední době pak zejména návrh nové občanskoprávní úpravy. Uspořádání právních poměrů po smrti člověka patří k důležitým a nezastupitelným úkolům občanského práva, které musí každému nabídnout přiléhavé a odpovídající právní prostředky k jeho realizaci. Stejně tak právní úprava musí resp. měla by chránit určitou kategorii osob, která je nejtěsněji s osobou zůstavitele spjata (tj. především potomky a manžele zůstavitele).

Konstatuji proto, že téma rigorózní práce bylo vybráno dobře s ohledem na povahu, funkci a význam dědického práva pro právní praxi.

2. Rigorózantka ke zpracování zvoleného tématu přistoupila velmi odpovědně a seriózně; zřetelný je její zápal, který přesvědčuje, že zvolené téma je jí blízké. V široké míře prostudovala odbornou literaturu, a to jak monografické, tak i časopisecké povahy. Zejména v úvodních partiích přihlíží v odpovídající míře k znamenité starší (dosud nepřekonané) práci E. Tilsche, důkladně zná i oba relevantní komentáře k občanskému zákoníku.

3. Práci autorka rozdělila do čtyř částí. Po stručném úvodu podává věcný a výstižný výklad zásad dědického práva. Předpokladům dědění se autorka s přehledem věnuje v části třetí, kdy k jednotlivým předpokladům dědění přidává i nově navržené instituty dědického práva. Zvláště v této souvislosti oceňuji kvalitně podaný výklad o novém dědickém titulu, kterým je dědická smlouvě (s. 24n.)

Těžiště práce sluší spatřovat v části čtvrté nazvané „Dědění ze závěti (testamentární dědická posloupnost)“. Jednotlivé formy závěti jsou autorkou pečlivě rozebrány s důkladnou znalostí věci, a to včetně privilegovaného testamentu podle návrhu občanského zákoníku a nově uvažovaného dovětku (kodicilu). Potěšitelný je i široký vědecký zájem autorky; soustředila se totiž i na v notářské obci hojně diskutovanou problematiku odkazu, jakož i náhradnictví včetně náhradnictví svěřenského. Zdařilý výklad, ve kterém shrnuje výsledky svého bádání umocňuje celkově příznivý dojem z posuzované práce. Hodnotné závěry kvalifikovaně kritizující některé náměty de lege ferenda obsažené v návrhu nové občanskoprávní úpravy, rigorózní práci uzavírají.

4. Shrnuji, že předložená rigorózní práce Mgr. Alžběty Bradnové představuje velmi zdařile zpracované dílo, které přesvědčuje o autorčině nesporném talentu a o její způsobilosti k samostatnému zpracování důležitého občanskoprávnímu institutu.

K rozpravě o předložené práci při její obhajobě doporučuji právní problematiku vůle zůstavitele vyjádřenou v závěti formou stanovení podílů na majetku (či konkrétně jednotlivých majetkových kusů) dědicům a možnosti její následné modifikace dědici v dědickém řízení.

V Praze dne 20.5.2009

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.